

Lý tưởng phục vụ tập quốc đã bỏ dßy lùi ít nhßu vào hßu trßng trßc toan tính phục vụ cho đảng, thßm chí phục vụ cho mßt cá nhân, bè phái.

Ai cũng nói đúng phái chß là phái công tißn tội thßc hißn lý tưởng phục vụ tập quốc. Thßc tß không hßn nhß vậy. Lý tưởng phục vụ tập quốc đã bỏ dßy lùi ít nhßu vào hßu trßng trßc toan tính phục vụ cho đảng, thßm chí phục vụ cho mßt cá nhân, bè phái. Làm thß nào để phái công chßm “Đúng là phái công tißn, Tập quốc là cứu cánh” trở thành hißn thßc?

CPE: Câu chuyện thß nhßt tß nßc Pháp

Vào tháng gißng 2006, khi nßc Pháp đặt đßn con số thßt nghißp xßp số 10%, thì cùng mßt thßi đißm, 23% gißi trß đßn tußi đi làm không tìm ra vißc. Chính phủ Pháp đưa ra mßt đßo luật nhßm cßi thißn tình trßng này. Đßo luật “Cß may bßnh đßng” (loi pour l’égalité des chances) trong đó đißu 8 đưa ra mßt kißu hßp đßng lao đßng mßi gißi tßt là CPE (Contrat Première Embauche, tßm dßch là Hßp đßng tuyßn đßng khßi nghißp), đßc bißt giành cho gißi trß đßi 26 tußi chßa tìm ra vißc làm ßn đßnh.

Vßi hßp đßng CPE, chính phủ khuyßn khßch, bßng sß giúp đß tài chánh các chßnh, thuê nhßn đßi tßng trß, đßng thßi cho phép chßnh trong hai năm đßu có thß hßy bß hßp đßng bßt cß lúc nào mà không cßn nêu lý do.

Mßt luật đß luật chßng đßi hßp đßng CPE mßnh mß bßt ngußn tß ngay gißi hßc sinh, sinh viên, lan rßng vào các nghißp đoàn và sau cùng là các đßng chính trß phe tß. Hß cho rßng kißu hßp đßng nhß thß sß tßo đißu kißn cho phép chßnh trßc lßi, thßc hißn nhßng chu kß tuyßn đßng hai năm rßi tùy tißn đßu i, tßo thêm bßp bßnh cho đßi sßng gißi trß. Ngay trong hàng ngũ chính trß cánh hßu, cũng nhß nghißp đoàn chßnh (MEDEF) cũng không đßng nhßt ý kißn vß hßp đßng CPE.

Vß phía chính phủ, tin tßng vào ßu thß đa số trong Quốc hßi, tin tßng vào kß luật cßa các dân bißu bßu theo lßnh đßng, đã áp đßt cho Quốc hßi thông qua bß luật ngày 9/3/2006 mà không cßn thßo luận.

Do sự chuyển đổi quá mạnh mẽ ngay từ khi bắt đầu và đã được đưa ra trước Quốc hội, Tổng thống Pháp, cuối tháng 3, tuyên bố áp dụng bắt đầu và đã được Quốc hội thông qua, nhưng lại ra lệnh tạm ngưng áp dụng đến 8 và hợp đồng CPE của bắt đầu này. Quyết định của Tổng thống không làm cho tình hình trở lại ổn định, ngược lại, các cuộc biểu tình, bãi khóa, đình công vẫn tiếp diễn và sự chuyển đổi ngày càng cao, có lúc huy động đến 3 triệu người, đưa đến việc tê liệt cả hệ thống giáo dục và đình trệ hoạt động kinh tế.

Cuối cùng, Tổng thống yêu cầu các dân biểu Quốc hội hủy bỏ điều 8 của bắt đầu và thay vào đó bằng 4 điều khoản được mới phía chấp nhận và cũng được Quốc hội thông qua.

Bà Laurence Parisot, chủ tịch hiệp hội đoàn chủ nhân Pháp, trong một buổi họp báo trước đó với Thủ tướng Pháp đã tuyên bố: “Chúng tôi đã bày tỏ sự quan ngại với Thủ tướng về những biến cố mà đất nước đang trải qua. Trước hết chúng tôi tin rằng những biến cố này làm nguy hại cho nền kinh tế, làm nguy hại cho hình ảnh và uy tín của đất nước và cuối cùng là làm nguy hại đến sự liên đới trong môi trường xã hội”.

Biến cố này cho phép rút ra một nhận định: Nếu dân biểu trong Quốc hội không bằng lòng với bắt đầu và bắt đầu theo những nguyên tắc của mình thì nước Pháp đã không một hai tháng xáo trộn vô ích, làm tổn hại như bà Laurence Parisot đã ghi nhận.

Trên cơ sở dân ý: Câu chuyện thứ hai từ nước Pháp

Dù theo Hiến Pháp Âu châu do cựu Tổng thống Pháp Giscard d'Estaing làm trưởng ban soạn thảo được đề nghị để Quốc hội các nước thành viên chuyển ý. Dù theo hiến pháp này đã gây nhiều tranh luận ở Pháp. Các đảng chính trị lớn đã hoặc đang cầm quyền và chiếm đa số tuy nhiên lại biểu quyết Quốc hội, trong đó có đảng Xã hội (XH), chủ trương chấp nhận Dự thảo này. Nhưng vậy, chủ tịch của Dự thảo ra Quốc hội biểu quyết thì sẽ được thông qua lập tức. Nhưng do tính toán chính trị, Tổng thống Chirac quyết định đem ra trưng cầu dân ý vì tin rằng thế nào cũng được đa số cử tri chấp thuận. Sự chấp thuận của cử tri qua cuộc trưng cầu dân ý được lập luận là sự khẳng định lại tín nhiệm của quần chúng vào Tổng thống đương nhiệm đang gặp nhiều khó khăn.

Lập trường của đảng XH, một đảng đại lập, trong vấn đề này đáng được nêu lên để suy nghĩ. Đa số lãnh đạo của đảng XH chủ trương bỏ cho Dự thảo cùng với được cầm quyền để tiến thêm một bước trong việc thực hiện Công ước Âu châu. Họ trưng cầu ý kiến nên bỏ với kết quả 60% đồng viên thuận để gây áp lực với quần chúng.

Tuy nhiên, một số lãnh tụ đường XH thực hiện quy định thi u s theo lũng tri cã mình, với t cách cá nhân, đã hõ hào qu n chúng bác b D th o v i lý do nó ch th hi n rõ ràng quy n l i tài phi t quá đáng nh ng l i m p m trên v n đ xã h i.

T ng cũng nên nh c l i r ng, d a trên nh ng đ ng thu n c b n v quan ni m xã h i, đ ng XH là đ ng duy nh t P pháp th c hi n dân ch đa nguyên n i b , th hi n b ng s công nh n nh ng lu ng suy ngh khác nhau, Ban lãnh đ o đ c b u theo t l phi u c a m i khuynh h ng đ t đ c trong các đ i h i đ ng.

Có ng i cho r ng cách t ch c dân ch nh th không th có hi u qu đ giành chính quy n mà phi i t ch c đ ng theo ki u quy n l c c đ i n “trên b o d i nghe”. Th c t c a đ ng XH cho th y không h n nh v y: v i t ch c dân ch đa nguyên ngay t trong n i b đ ng, đ ng này đã cung c p cho n c Pháp m t v T ng th ng tr vì lâu nh t trong l ch s v i 6 Th t ng và hàng trăm b tr ng. Đ ng XH nh t ch c nh th nên là đ ng c m quy n ít tai ti ng nh t trong v n đ tham ô P pháp.

Nh ng r i thay (hõ c may thay) ng a v ng c. Cu c tr ng c u dân ý v D th o Hi n Pháp Âu châu đ a đ n k t qu trái ng c: 54, 87% c tri bác b , ch có 45, 13% thu n. D th o Hi n Pháp Âu châu không đ c ch p thu n. Âu châu v n ch a có hi n pháp chung.

Đường phái và bè phái

Hai câu chuy n trên cho th y trong m t tr ng h p nào đó, có s so le gi a dân bi u và dân ý. Trong câu chuy n th nh t, các dân bi u c a đ ng c m quy n ch p thu n h p đ ng CPE, sau đó ch a đ y hai tháng l i ch p thu n thay th h p đ ng này, n c Pháp b ng ng tr m tr ng trong hai tháng. Các dân bi u c a đ ng c m quy n đã theo k lu t đ ng thay vì theo nguy n v ng c a qu n chúng trong tr ng h p quy n l i c a hai phía có mâu thu n. Trong câu chuy n th hai, đa s dân bi u, n u đ Qu c h i quy t đ nh, s b u cho D th o Hi n Pháp Âu châu theo k lu t c a các đ ng chính tr , không phù h p v i quy n l i và nguy n v ng c a dân chúng.

M t n c có truy n th ng dân ch tiên ti n và lâu đ i nh n c Pháp nh ng trên th c t trong Qu c h i, vì nh ng lý do riêng, các dân bi u l i b u phi u theo ch tr ng c a đ ng là chính, b t lu n l i ích c a nh ng ng i đã b u mình làm đ i di n.

Nếu bắt buộc đảng viên phải tuân thủ kỷ luật đảng trong mọi trường hợp thì quan niệm “lợi ích đất nước trên lợi ích đảng phái” rất khó thực hiện. Làm thế nào để bỏ đi lợi ích cá nhân để đất nước không bị lợi ích cá nhân đảng phái chen chân? Một nước dân chủ có đã đảng, nhưng làm thế nào để đảng phái không trở thành bè phái?

Vài suy nghĩ về dân chủ trong quốc hội tiếp theo tại Việt Nam

Nhiều tác giả đã định nghĩa và giải thích thế cho dân chủ muôn màu muôn vẻ vì trên thực tế các nước dân chủ đã áp dụng nhiều định chế dân chủ khác nhau, tuy nhiên, chỉ có thể khẳng định VN có dân chủ khi bắt đầu có sự hiện diện của một sự yểm trợ căn bản: đa đảng, tự do báo chí và ngôn luận, tự do báo chí, tự do tín ngưỡng. Đây là những trụ cột của những người đấu tranh cho dân chủ hiện nay. Vẫn còn là những bài học hoàn thiện và thăng tiến nội dung của dân chủ mà đảng phái giữ vai trò trung yếu.

Vì vai trò quan trọng của đảng phái như vậy nên muốn thăng tiến nội dung dân chủ trong xã hội thì trước hết nội dung dân chủ trong các đảng phái phải được thăng tiến. Để đạt được mục đích này, mục tiêu và tổ chức nội bộ của đảng phái dân chủ phải dựa trên sự thăng tiến dân chủ trong đảng và trong xã hội chứ không phải là giành và giữ chính quyền.

Trong một thế giới đa nguyên, làm gì có duy nhất. Không ai có thể cho mình là người đi đầu chân chính và duy nhất, không một luật lệ nào là chính thống, duy nhất. Các đảng tự nhận mình là người đi đầu chân chính và duy nhất của giai cấp này giai cấp nọ đã bỏ sự thật đào thải, đi đến hình là các đảng cộng sản. Từ những Mác Lê đã được áp dụng một triết lý khoa học, chính thống bởi các đảng cộng sản, nay vậy mà nó đã không vượt qua nội bộ các đảng Bá Linh, còn tiếp diễn những các triết lý Khổng Mạnh, Phật giáo, Thiên chúa giáo...

Trên thực tế của các nước dân chủ, các cuộc bầu cử tự do đều cho thấy không một lực lượng chính trị nào đạt tiêu chuẩn 100% sự phiêu. Ở các nước này, một đảng chính trị đạt được đa số tuyệt đối từ 55 đến 60% được xem như là một thành công vượt bậc rồi.

Tội phạm nói trên, có hai vấn đề phải được suy nghĩ đến: một là tội phạm chính quyền thì nào để khai thác được những điểm tích cực của đa số và thiểu số họ làm lợi ích cho đất nước; hai là tội phạm Quốc hội như thế nào để đưa nội dung dân chủ lên cao hơn, vượt qua giới hạn đảng phái.

Nếu Quốc hội chỉ là nơi thông qua các quy định như của phe đa số nhóm quyền thì dân chủ chỉ mới là hình thức, đó là bài học của hai câu chuyện từ nước Pháp kể trên. Hai câu chuyện trên cho thấy cảm giác rằng, các đảng phái ít nhiều chỉ là những bè phái với nghĩa xấu của nó để tranh lợi ích của dân chúng. Loại dân chủ hình thức này rất nguy hiểm vì có khả năng biến chất để đưa đất nước vào một tình trạng độc tài với một nhà nước pháp trị, trường hợp Hitler của nước Đức là một bài học. Trường hợp Việt Nam hiện nay thì ngược lại: đây không phải là một thể dân chủ hình thức mà chỉ là một sự lừa dối vì Đảng Cộng sản đang lên Quốc hội, đảng trên luật pháp, dùng Quốc hội và luật pháp như một tấm bình phong nhằm duy trì nền độc tài đảng trị của họ.

Tóm lại, trong tương lai, nếu Quốc hội là nơi mà các dân biểu thực hiện ý muốn và lợi ích của cử tri (bất luận có phù hợp hay không với quy định lợi ích của đảng mà họ là thành viên) thì, đến lúc cần thiết, các dân biểu có cùng một lập trường thu xếp thành phần thiểu số trong các đảng phái có thể kết hợp lợi ích với nhau thành một khối để tiếp tục để báo và truy vấn bá quan đứng đầu mà không bắt buộc phải rời khỏi đảng. Trong một Quốc hội như vậy, các dân biểu không còn là một khối duy nhất để đảng và một thể chế đảng phái, mà như những vật dẫu loang trên mặt nước, có thể gặp và hòa đồng với nhau thành một khối để tiếp tục những công việc của đất nước và trong một thời kỳ như thế.

Để đạt được mục đích này, mục tiêu và thể chế mới bắt đầu ưu tiên của đảng phái dân chủ phải dựa trên sự thăng tiến dân chủ trong đảng và trong xã hội chứ không chỉ là giành và giữ chính quyền. Lúc đó đảng phái mới thực sự họu ích cho xã hội, đảng phái sẽ không còn là bè phái và chỉ khi đó, sẽ cao cả của việc để đảng chính trị mới được xã hội công nhận. j